

А. Горбачова –
студентка кафедри зв'язків з громадськістю, КНУКіМ
Науковий керівник: кандидат наук із соціальних комунікацій
Парфенюк І. М.

ВПЛИВ ЗОВНІШНЬОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ НА ДЕМОКРАТИЧНІ ПРОЦЕСИ В ДЕРЖАВІ

У статті розглядається вплив міжнародного іміджу України на демократичні процеси, які проходять в середині держави. Виокремлені питання, на вирішення яких необхідно звернути увагу в процесі побудови зовнішнього іміджу України та подальшому розвитку демократії в державі.

Ключові слова: демократія, демократичні процеси, імідж України, міжнародний імідж, засоби масової інформації, зв'язки з громадськістю, гібридна війна.

The article examines the influence of the international image of Ukraine on democratic processes that take place in the state. The issues that need to be addressed in the process of constructing the external image of Ukraine and the further development of democracy in the state are singled out.

Key words: democracy, democratic processes, image of Ukraine, international image, mass media, public relations, hybrid war.

Постановка проблеми. Україна одна з найбільших європейських країн, яка знаходиться на перетині двох світів: Сходу та Заходу. Після розпаду Радянського союзу Україна намагається відповідати критеріям незалежної демократичної держави та стала активним суб'єктом міжнародного права. Незважаючи, на складні соціально-економічні проблеми, гібридну війну на сході країни, анексію Російською Федерацією Кримського півострова, політичну нестабільність всередині країни, більшість українського населення підтримує розвиток демократії в країні, а також дії влади, що сприяють цьому.

Міжнародний імідж України – це емоційно забарвлений образ України як держави та її складових, в уявленні різних цільових груп на міжнародному рівні. В міжнародному конкурентному середовищі часто саме імідж визначає місце країни у світі. В свою чергу, позитивний зовнішній імідж впливає на внутрішній імідж та на політичні процеси в

середині країни, в тому числі і на розвиток демократії. Як сприймають ту чи іншу країну в міжнародному сіспільстві можна побачити через висвітлення подій та процесів у ЗМІ.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідженням питань у сфері міжнародного іміджу України займалися як вітчизняні, так й іноземні науковці, зокрема І. Осташ, Д. Катая, Д. Шерр, М. Едмондс, Д. Видрін, Є. Магда та інші.

Розглядаючи теоретичні надбання в галузі дослідження іміджу, варто виокремити таких науковців, як Г. Почепцов, Ю. Палеха, А. Шепель, О. Перелигіна, В. Королько. У працях Ю. Шепеля, В. Королька, О. Перелигіної зроблено акцент на теоретичному дослідженні іміджу. Ю. Палеха, крім теоретичного дослідження іміджу, пропонує шляхи практичного його використання. Праці Г. Почепцова характеризуються поєднанням теорії іміджу з дослідженням особливостей іміджу в політичній сфері. Питаннями дослідження міжнародного іміджу України займалися фахівці Українського центру економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова.

Проблемами розвитку демократії в Україні займалися В. Андрущенко, О. Бабкіна, А. Колодій, О. Кисельова, Ю. Левенець, М. Михальченко та інші.

Метою статті є дослідження впливу зовнішнього іміджу держави на розвиток демократії в Україні.

Виклад основного матеріалу. Людина сприймає та обробляє інформацію на основі певного образу, іміджу об'єкта. В залежності від привабливості і оперативності подання інформації про об'єкт, створюється об'єктивна та бажана картинка, чи навпаки.

Термін «іміджіологія» перекладається як «наука про образ». Поняття утворено від поєднання двох слів image (англ.) – образ, подоба, зображення, відображення + logos (гр.) – слово, мова, роздум [6].

Звідси витікає поняття «імідж», що походить від латинського слова image, яке, в свою чергу, пов'язане з словом imitari – імітувати. В науці існує безліч визначень даного поняття. Наприклад, Г. Почепцов дає наступне визначення поняття: імідж – це знаковий замітник, що відбиває основні риси портрета людини [8].

З вище зазначеного можна зробити висновок, що імідж країни – це процес створення та поширення на міжнародній арені за допомогою засобів масової інформації бренду країни. Деякі дослідники порівнюють імідж країни з брендом, хоча бренд краще розуміти як національну ідею країни, комплекс асоціацій та уявлень, які виникають у споживача інформації, коли він стикається з назвою країни [2].

Розглядаючи складові іміджу України необхідно проаналізувати їх поєднання у державній політиці. Імідж України досить сильно залежить від характеру та дій державних органів на міжнародній арені та внутрішньої політичної ситуації. Не має сумніву, що набагато ефективніше залучати іноземні інвестиції, кредити та розвивати туризм в Україні, створивши гідні умови для життя громадян та забезпечення їх прав та свобод. Без виконання вищезазначених умов не можливо будувати демократичну і стабільну Україну, з якою мали б бажання співпрацювати партнери та інвестори.

Імідж країни включає в себе декілька чинників, наприклад, рівень розвитку права, судової системи та демократії, а також культурні особливості. Найважливішими показниками є економічний фактор та політична «вага» на міжнародній арені [4].

Окрім зазначених чинників є сенс назвати негативні процеси, що впливають на зовнішній імідж країни, до таких можна віднести: війни, конфлікти, репресії, революції та інші негативні соціально-політичні процеси. Слід зазначити, що якою б сильною країна не була б, але вона не буде сприйматися належним чином на міжнародній арені, якщо політичний режим порушує права та свободи власного населення.

Якщо брати до уваги загальне визначення демократії, то це форма організації влади, за якої рішення приймаються більшістю чи від імені і в інтересах більшості.

Розглядаючи демократичні процеси в Україні можна помітити, що завдяки висвітленню у закордонних засобах масової інформації подій в країні рівень демократії значно підвищився. Про це свідчить доповідь американської правозахисної неурядової організації Freedom House про стан демократії в колишніх посткомуністичних країнах. Так, на 3 січня 2018 року Україна набрала за рівнем свобод 6,2 бали і посіла 108 місце у порівнянні з 2017 роком, коли Україна мала лише 6,1 бала [9].

В той же час збільшення публікацій про Україну у закордонних ЗМІ позитивно впливає на міжнародний імідж країни. Про це свідчить збільшення підтримки від іноземних партнерів навіть за умов активізації російського лобі в США та країнах Європи. Наприклад, питання надання США летальної зброї українській армії підіймалося ще за президенства Б. Обами. Вже майже рік Д. Трамп обіцяє надати Україні військову допомогу у вигляді оборонного озброєння, а саме протитанкових ракетних комплексів Javelin. Єдиною причиною вважати, що Америка все ж таки підтримує Україну в боротьбі з Росією, це підписаний Д. Трампом оборонний бюджет

США, в якому закладені 350 мільйонів доларів для стримування російської агресії, що мають надійти Україні.

Крім цього не слід забувати про заяви міністра закордонних справ Угорщини Петера Сіярто щодо можливості перегляду Угоди України з ЄС. Причиною конфлікту з раніше начебто дружньою Угорщиною став новий закон України «Про освіту», який зобов'язує все населення України вивчати, розуміти та знати державну мову. Після прийняття законопроекту в риториці Угорщини з'явилися російські слова про утиск певної мови та народності в цілому на території України. Крім цього, почалися заяви про деспотичність української влади та захист національних меншин, блокування України на всіх можливих рівнях, проведення мітингів за спасіння угорської меншини, яка страждає від утисків на фоні національної приналежності.

На сьогоднішній день антиукраїнська активність Угорщини не знайшла масової підтримки серед інших країн Європи. Лунають заяви про те, що вже ніхто не буде переглядати європейсько-українську угоду та ніхто не буде припиняти її імплементацію. Хоча Венеціанська комісія погодилася переглянути законопроект та надати свої рекомендації. Таку реакцію Європи можна сприймати як здобутки української політики на міжнародній арені. Адже європейські політики не кинулися засуджувати і накладати санкції, а вирішили розібратися, де правда. Венеціанська комісія не прийняла позицію Угорщини. Згідно рішення комісії статтю 7 закону по освіту необхідно деталізувати, доробити, та вдосконалити, що повинно надати національним меншинам можливість вивчати на гідному рівні державну та рідну мову.

Також, варто згадати ще про скандал, що відбувся влітку 2017 року в ПАСЕ через проросійського президента організації П. Аграмунта. Відзначимо, що в цьому поєдинку Україна стала переможницею. Фактично всі європейські представники визнали, що П. Аграмунт лобіює інтереси держави-агресора. Врешті-решт П. Аграмунт був змушений піти з посади, що загалом підвищило вагу української делегації в Парламентській асамблеї Ради Європи. Хоча Європа й досі зберегла санкції проти РФ, не дивлячись на розмови у певних політичних колах, що їх необхідно зняти.

Слід зазначити, що покращення іміджу України у США та Європі позитивно впливає на розвиток демократії в середині країни. Завдяки прискіпливому погляду закордонних ЗМІ для того, щоб не псувати гарні стосунки з партнерами, українській владі доводиться дотримуватися та захищати права та свободи власних громадян. Навіть протести

нечисленні акції протесту, які організовує колишній губернатор Одеської області та третій президент Грузії Михайло Саакашвілі, ще років п'ять тому розганялися б за допомогою поліції або військових. Згадаємо хоча б побиття студентів на Майдані Незалежності у 2013 році, які вийшли на мирний пікет. На сьогоднішній день застосування силового сценарію проти кого-небудь не можливе. Адже європейські країни не надають такої масштабної допомоги та підтримки країнам, де систематично порушуються права та невілюються свободи громадян. Також, яскравим прикладом довіри до України і підтвердження розвитку демократії є надання безвізу з країнами Європи.

Висновки. Сьогодні Україна вже має досить непоганий імідж на міжнародній арені, що виражається у допомозі та підтримці з боку країн Європи та США на різних рівнях. Як доказ цьому маємо безвізовий режим з країнами Європейського союзу, імплементацію великої кількості угод з різними країнами (Канада, Китай тощо), згода США надати Україні зброю для оборони від Росії та інше. В свою чергу, покращення міжнародного іміджу призвело до розвитку демократії в Україні навіть за умов анексії Кримського півострова та війни, яку Росія розв'язала на Донбасі. Про це свідчать дані організації Freedom House. Тому, чим швидше покращується імідж України у світі, тим більш інтенсивно проходять процеси демократизації суспільства, хоча цей процес для українських громадян дуже болючий.

Список використаних джерел

1. Білоус А. *Політико-правові системи: світ і Україна*. – Київ, 2003.
2. Герасимів В. В. *Цінність науки в передбаченні* / В. В. Герасимів // *Військово-промисловий кур'єр*. – 2013. – С. 1-3.
3. Магда Є. В. *Гібридна війна: сутність та структура феномену [Електронний ресурс]* / Є. В. Магда. – Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2489
4. Недопитанський М. В. *Імідж країни – це дуже серйозно* / М. В. Недопитанський // *Віче*. – 2002. – № 2 (119). – С. 28-30
5. *Об'єднані, ми виживемо – Президент* // *Офіційний сайт Президента України Петра Порошенка [Електронний ресурс]*. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/ru>
6. Палеха Ю. *Іміджологія. Навчальний посібник*. / За ред. З.І. Тимошенко.- Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 323 с.

7. Почепцов Г. Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI ст. / Г. Г. Почепцов. – Київ : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2017. – 260 с.

8. Почепцов Г. Г. Имиджелогия. / Г. Г. Почепцов. – Москва : рефл-бук, Київ : Ваклер, 2001. – 256 с.

9. Freedom house [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://freedomhouse.org/>

Л.Глеба –
студентка спеціальності «журналістика»
Національного університету
«Львівська політехніка»
Науковий керівник: канд. н. з соц. ком,
доцент кафедри ЖЗМК
Кіца М.О.

ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ ДЛЯ ЖІНОК В УКРАЇНІ ЧАСІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Масова поява та діяльність сучасних мас-медіа для жінок в Україні в 1990 ті рр. стала об'єктивним наслідком тих політичних та соціальних змін, що розпочалися в українському суспільстві у другій половині 1980х рр. Сьогодні в Україні існують елітарні видання, преса для широкого жіночого загалу, які виконують більше розважальну функцію, ніж інформаційну, а також часописи громадських жіночих організацій, що формують зрілу громадянську позицію, активно захищають права та інтереси жінок, допомагають долати стереотипи патріархальної свідомості щодо суспільної ролі та її виховання, сприяють ширшій залученості жіночої аудиторії до усіх форм громадської та політичної активності.

Як відомо, засоби масової комунікації вже давно перетворилися на один із найважливіших інститутів сучасного суспільства. Це сприяло розширенню їх функцій від власне інформування до серйозного впливу на аудиторію. Професор В. Здоровега у книзі “Теорія і методика журналістської творчості” зазначає: «Українська журналістика, як і журналістика інших постсоціалістичних країн, за останнє десятиліття змінилася дуже суттєво. Засоби масової інформації пережили небачене